



בש"פ 2847/19 - לורי שם טוב נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 2847/19

לפני: כבוד השופט ע' גרוסקופף

העוררת: לורי שם טוב

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו
מיום 16.4.2019 במ"ת 14280-04-17 שניתנה על
ידי כבוד השופט אברהם הימן

תאריך הישיבה: כ"ו בניסן התשע"ט (01.05.19)

בשם העוררת: עו"ד גיל פרידמן

בשם המשיבה: עו"ד מירי קולומבוס; עו"ד מירב גבע; עו"ד אלירן גילי

החלטה

1. העוררת, גב' לורי שם טוב, עצורה בכלא נווה תרצה מאז ה-27.2.2017, דהיינו מזה למעלה משנתיים וחודשיים. עניינו של הערר שלפניי הוא החלטתו של בית המשפט המחוזי בתל-אביב יפו (כבוד השופט אברהם הימן) מיום 16.4.2019, שלא לדון בבקשתה של העוררת לשחררה לחלופת מעצר באותו מועד, על סמך עיקרי הטיעון שהגישה, אלא לקיים דיון בעניין זה רק ביום 17.6.2019 (בהחלטה מיום 21.4.2019, שניתנה לאור בקשת סנגורה של העוררת, הוקדם המועד ל-30.5.2019). לאחר ששמעתי באריכות את טיעוני הצדדים, הן לעניין הטענות שהועלו בערר, והן ביחס לתנאים לשחרור העוררת לחלופת מעצר, הגעתי למסקנה כי יש לקבל את הערר, ולהורות על שחרורה של

עמוד 1



העוררת לחלופת מעצר בהתאם לתנאים שיפורטו בפסקה 19 של החלטה זו.

2. ההליך הפלילי בעניינה של העוררת הוא סבוך, וכולל מסכת מורכבת של הליכים שונים, אשר אף הגיעו מספר רב של פעמים לפתחו של בית משפט זה בהקשרים שונים. הבקשה שלפני עוסקת בהליך המעצר בעניינה של העוררת, ואולם היא משיקה גם למסכת התדיינות בעניין ייצוגה של העוררת. על מנת שהתמונה המובאת לפני הקורא תהיה שלמה, יוצגו להלן בתמצית שבתמצית ההליך הפלילי המתנהל נגד העוררת, ההתדיינות בשאלת ייצוגה על ידי הסנגוריה הציבורית וההליכים השונים שהתקיימו בשאלת מעצרה עד תום ההליכים. על רקע זה, אפנה לעסוק בענייני של הערר שלפני, המהווה כאמור את החוליה האחרונה בדיון בשאלת מעצרה עד תום ההליך הפלילי המתנהל נגדה (תפ"ח 14615-04-17).

ההלך הפלילי בעניינה של העוררת

3. ביום 6.4.2017 הוגש לבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו כתב האישום נגד העוררת, ונגד שני נאשמים נוספים, מר מרדכי (מוטי) לייבל ומר צבי זר (להלן: "הנאשמים הנוספים"). כתב האישום תוקן פעמיים לאחר הגשתו: ב-15.10.2017 וב-20.3.2018 (להלן אתייחס לכתב האישום הנוכחי נגד העוררת, שכותרתו "כתב אישום מתוקן בשנית", ואשר הוגש ב-20.3.2018, כ-"כתב האישום המתוקן"). כתב האישום המתוקן משתרע על פני 211 עמודים, וכולל לא פחות ממאה ועשרים אישומים. עיקר האישומים נגד העוררת נסוב על טענות כי פרסמה ברשת האינטרנט, בעצמה ויחד עם הנאשמים הנוספים, תכנים בוטים ומבזים, לרבות תכנים מיניים, ביחס לשורה ארוכה של מתלוננים, מרביתם עובדי ציבור, כשבמוקד מצויים גורמי רווחה וגורמים ממערכת אכיפת החוק והמשפט. העבירות הפליליות המרכזיות המיוחסות לעוררת הן פגיעה בפרטיות, הטרדות מיניות, העלבת עובדי ציבור, זילות בית משפט והפרת איסורי פרסום (לרבות תוך פגיעה בקטנים). בנוסף מיוחסות לעוררת גם עבירה של סחיטה באיומים ועבירות מרמה שונות.

4. על טיבם של המעשים המיוחסים לעוררת ניתן ללמוד מסעיפים 8 - 13 לכתב האישום, אשר יובאו להלן במלואם:

8. המעשים הפליליים נגד עובדי הציבור והמתלוננים האחרים, בוצעו בין היתר בדרכים שלהלן:

א. פרסום כתבות הכוללות תכנים מילוליים משמיצים, מכפישים ומבזים, נגד עובדי הציבור והמתלוננים האחרים, תוך שימוש במילים בוטות, פוגעניות ובעלות תוכן מיני;

ב. פרסום כתבות הכוללות המצאת סיפורים בדויים על אודות עובדי הציבור ומשפחותיהם, וכן המתלוננים האחרים ומשפחותיהם, בין היתר ביחס למעשים מיניים וביצוע עבירות פליליות חמורות שכביכול בוצעו על-ידם;

ג. פרסום תמונותיהם האישיות של עובדי הציבור והמתלוננים האחרים, וכן תמונות של בני משפחותיהם, בצמוד למלל משפיל, מבזה ובוטה, בין היתר תוך חדירה לחשבונות הפייסבוק הפרטיים של עובדי הציבור והמתלוננים האחרים



וייבוא התמונות משם;

ד. עריכת תמונות של עובדי הציבור והמתלוננים האחרים, על ידי יצירת תמונות בהן נראים פניהם בצמוד לגוף חשוף או עירום [בדרך של פוטומונטאז'];

ה. פרסום פרטים אישיים של עובדי הציבור, ובהם פרסום מספרי תעודות זהות, פרסום כתובות מקום מגוריהם, פרסום מספרי הטלפונים האישיים שלהם ופרסום פרטי חשבונות בנק השייכים להם ועוד.

9. במסגרת שני הקשרים ולשם קידומם, פרסמו הנאשמים את הכתבות המכפישות במספר רב של אתרים, וזאת במטרה להגדיל את מספר תוצאות החיפוש במנועי החיפוש השונים ברשת האינטרנט, בעת שמחפשים ברשת כתבות ואתרים מתייחסים לאנשים מושאי החיפוש, וכל זאת באופן שיהיה בו כדי למקם את אותן כתבות בראש הרשימה המתקבלת בתוצאות החיפוש.

10. זאת ועוד, במסגרת הקשר הראשון ולשם קידומו, סחטו באיומים נאשמת 1 ונאשם 2, את אחת המתלוננות מקבוצת המתלוננים האחרים (להלן: "המתלוננת"), תוך שהם מאיימים עליה בפגיעה בשמה הטוב ובפרסום דברים הנוגעים לחייה האישיים. סחיטה זו, הובילה לכך שהמתלוננת ויתרה על כספי פיצויים שנפסקו לה כדין במסגרת תביעת לשון הרע אשר הגישה נגד נאשמת 1 ונאשם 2.

11. בנוסף, במסגרת הקשר הראשון ולשם קידומו, הגיעו נאשמת 1 והנאשם 2, לבתי מגורים של עובדי ציבור, שם עמדו וקראו נגדם באמצעות מגביר קול (להלן: "מגפון") קריאות מבזות ומכפישות, על מנת שיגיעו לאוזני עובדי הציבור, בני משפחותיהם ושכניהם, והכל במטרה להלך עליהם אימים, לפגוע במהלך עבודתם, לרפות את ידיהם, להטרידם ולפגוע בפרטיותם.

במסגרת פעילות זו, צילמו נאשמים 1 ו-2 או מי מהם, סרטונים המתעדים את הפעילות, אותם פרסמו ברשת האינטרנט תחת השם "עושים שכונה".

12. פעילותם העבריינית של הנאשמים ופרסומיהם המכפישים היומיומיים, על אודות עובדי הציבור השונים והמתלוננים האחרים, גררה וסחפה אחריה פעילים רבים והובילה לתגובות אוהדות ואף כללה התבטאויות בוטות כלפי עובדי הציבור.

13. בנוסף, בין השנים 2008-2016, ביצעה נאשמת 1 עבירות מרמה שונות, הכוללות זיוף מסמכים רשמיים של מוסדות המדינה, אשר בוצעו כלפי המוסד לביטוח לאומי ומשרד הבינוי והשיכון. בנוסף, זייפה נאשמת 1 בשתי הזדמנויות שונות, פרטוקולים שונים של בית המשפט לענייני משפחה, באופן בו יצרה מצג כוזב לפיו ניתן פסק דין לטובתה, מקום בו תוצאת פסק הדין הייתה הפוכה. בהמשך עשתה נאשמת 1 שימוש בפרטוקולים המזויפים, בכך שהגישה גם אותם למוסד לביטוח לאומי ולמשרד הבינוי והשיכון. כתוצאה ממעשי המרמה השונים, קיבלה נאשמת 1 במרמה מעל 100,000 ש"ח.



ההתדיינות בשאלת ייצוגה של העוררת

5. אין חולק כי התמודדות עם כתב אישום עב כרס ומפורט כדוגמת זה שהוגש נגד העוררת והנאשמים הנוספים מחייב ידע משפטי, ומצדיק ייצוג משפטי. ואכן, לעוררת, כמו גם לנאשמים הנוספים, מונו סנגורים מטעם הסנגוריה הציבורית. ואולם העוררת, כמו גם אחד הנאשמים הנוספים (מר צבי זר), אינם שבעי רצון מהייצוג שניתן להם, וטוענים כי אין הוא הולם את ההיקף והמורכבות של ההליך הפלילי המתנהל נגדם. כתוצאה מכך התנהלו בבית המשפט קמא, וכן בבית משפט זה, מספר הליכים באשר לשאלת ייצוגה של העוררת (לפירוט ההליכים ראו בש"פ 317/19 מיום 20.1.2019, פסקאות 2-3).

בקליפת אגוז יצוין כי לעוררת מונו מספר סנגורים על ידי הסנגוריה הציבורית, אך אף אחד מן המינויים לא עלה יפה. בין היתר משום טענת העוררת כי סנגוריה אינם מייצגים אותה נאמנה, וטענות באי כוחה כי היא מקשה על עבודת הייצוג. בהתאם לקשיים אלו הגישו הן העוררת והן הסנגוריה הציבורית מספר בקשות לשחרור מייצוג. פסק הדין האחרון של בית משפט זה לעניין הייצוג ניתן בדיון שנערך לפני מותב תלתא ביום 11.3.2019 (בש"פ 868/19. השופטים עוזי פוגלמן, עופר גרוסקופף ואלכס שטיין), בו הורנו על ניסיון נוסף לאפשר את ייצוג העוררת על ידי הסנגוריה הציבורית, בהינתן חשיבות הייצוג המשפטי בהליך הפלילי, קלוחו מרכשעסקי ובהליך מורכב כגון זה בו נתונה העוררת. לאור החלטתנו זו מינה הסנגור המחוזי ביום 20.3.2019 את עו"ד גיל פרידמן לשמש כסנגורה של העוררת (להלן: "הסנגור הממונה"). ואולם גם מינוי זה אינו מקובל על העוררת, והיא הגישה כבר ביום 7.4.2019 בקשה לשחרור הסנגור הממונה מייצוגה. ביום 28.4.2019 קיים כבוד השופט בני שגיא דיון בבקשה זו בבית המשפט המחוזי, ובסיומו נתן הזדמנות נוספת לאפשרות ייצוגה של העוררת על ידי הסנגוריה הציבורית, תוך שהעניין אמור להיבחן שוב ביום 3.6.2019.

לצד זאת, יודגש, כי למרות שהעוררת נעדרת הכשרה משפטית, היא מגישה בקשות, משיגה על החלטות וכן מייצגת את עצמה בהליכים. כך גם הערר מושא דיון זה הוגש על ידי העוררת באופן עצמאי, וכך גם בדיון שנערך לפני ביום 1.5.2019 טענה העוררת בעצמה. יצוין כי הסנגור הממונה, עו"ד פרידמן, נכח באולם, השתתף בדיון ותמך ככלל בעמדותיה.

הליכי המעצר עד תום ההליכים בעניינה של העוררת

6. בקשה לעצור את העוררת ואת הנאשמים הנוספים עד לתום ההליכים המשפטיים נגדם הוגשה ביום 6.4.2017, יחד עם הגשת כתב האישום. בא כוחה של העוררת באותה עת הסכים לקיומן של ראיות לכאורה בעניינה. החלטה כי העוררת והנאשמים הנוספים ישהו במעצר עד לתום ההליכים ניתנה בבית המשפט המחוזי ביום 26.10.2017 (להלן: "החלטת המעצר"). בהחלטה זו התייחס בית המשפט לריבוי האישומים המיוחסים להם ולפרסומים הפוגעניים שפרסמו, וקבע שיש בהם כדי להעיד שאין בחלופת מעצר כדי להפיג או להפחית את מסוכנותם. העוררת ושני הנאשמים הנוספים השיגו על החלטה זו. העררים שהגישו שני הנאשמים הנוספים התקבלו בבית משפט זה, והם שוחררו למעצר בית (ראו בש"פ 9132/17 מיום 29.11.2017 בעניינו של מר צבי זר ובש"פ 9272/17 מיום 17.12.2017 בעניינו של מר מרדכי לייבל).

7. ההתפתחות בעניינה של העוררת הייתה שונה. בנבדל מהנאשמים הנוספים, סבר שירות המבחן כי המפקחים שהציעה אינם מתאימים, ומשכך לא ניתן לשחררה לחלופת מעצר. בשל כך, בתום הדיון בערר שהגישה



העוררת לבית משפט זה ביחס להחלטת המעצר, סוכם כי יעשה מאמץ על ידי העוררת להציע מפקחים נוספים (בש"פ 8872/17 מיום 22.11.2017). בעקבות זאת הציעה העוררת בסבבים שונים מספר רב של מפקחים (שישה עשר בסך הכל), ואף הגישה ביום 13.3.2018 חוות דעת פרטית מטעמה בעניין זה (חוות דעת מאת "התחלה חדשה - מרכז טיפול ואבחון לאוכלוסיות עוברי חוק", בה הוצעו מפקחים נוספים וכן הומלץ על שחרור העוררת למעצר באיזוק אלקטרוני ובפיקוח אנושי). ואולם כל הניסיונות למצוא מפקחים הולמים לא השביעו את רצון שירות המבחן, ונדחו על ידי בית המשפט המחוזי ובית משפט זה. יוער כי לא נמצא דופי אישי במפקחים שהציעה העוררת, אך חלקם לא נמצאו מתאימים לפיקוח משום היכרותם עם העוררת והזדהות עם עמדותיה, וחלקם נדחו בשל היעדר היכרות מוקדמת עמה, שכרסמה ביכולת שירות המבחן לסמוך על יכולתם לפקח ולא כל שכן, לאכוף את מגבלות שחרורה (יצוין כי בין העוררת לבין בני משפחתה קיים נתק ממושך, כך שאין זה מפליא שמפקחיה הוצעו ממעגלי קרבה ותמיכה, או לחלופין זרות).

בין לבין הוארך מעצרה של העוררת פעמיים בבית משפט זה - ביום 26.3.2018 הוארך מעצרה ב-90 יום החל מיום 6.1.2018 (בש"פ 10235/17), ביום 17.4.2018 הוארך מעצרה ב-90 יום נוספים החל מיום 5.4.2018 (בש"פ 2525/18).

8. ביום 11.7.2018 התקיים דיון נוסף בעניין הארכת מעצרה של העוררת בבית משפט זה לפני כבוד השופטת ענת ברון. הפעם ביקשה המשיבה הארכת המעצר ב-150 ימים נוספים, וכן נדון ערר שהגישה העוררת נגד דחיית בקשת עיון חוזר במעצרה, אחת מני רבות שהגישה לבית המשפט המחוזי. ביום 24.7.2018 ניתנה החלטה בבקשה ובערר (בש"פ 5005/18, להלן: "החלטת השופטת ברון"). בשים לב להתארכות ההליכים החליטה השופטת ברון כי יש להביא לכדי סיום את "סטטוס המעצר" הנוכחי של העוררת ולהעבירה למעצר בפיקוח אלקטרוני, בכפוף להגשת תסקיר מעצר משלים ודיווח בדבר היתכנות הפיקוח האלקטרוני. השופטת ברון קבעה מתווה ליישום החלטתה, במסגרתו מקום מעצרה יהיה הבית בו התגוררה עם בן זוגה בבית ים, שם היא תשהה בתנאי מעצר בית מלא ללא גישה לרשת האינטרנט. בית המשפט המחוזי יבחר ארבעה מפקחים (מתוך כלל 16 המפקחים שהעוררת הציעה עד אותו יום), למעט בן זוגה, ובכל עת תהיה נתונה לפיקוח של שניים מהמפקחים (פסקאות 18-19 להחלטת השופטת ברון).

בכפוף למתווה זה, ותוך הוראה לבית המשפט המחוזי לקיים בו דיון בהקדם האפשרי, האריכה השופטת ברון את מעצר העוררת בפעם השלישית. ביום 9.10.2018 האריך בית משפט זה את מעצרה בפעם הרביעית ב-150 ימים נוספים, החל מ-2.10.2018, מבלי לגרוע מן האמור בהחלטת השופטת ברון (בש"פ 6589/18).

9. למרות האמור בהחלטת השופטת ברון, ועל אף חלוף הזמן מיום כניסת העוררת למעצר - אפשרות שחרורה בתנאי המתווה שקבעה לא הבשילה לכדי מימוש. העוררת טענה כי לא ניתן לשכן את המפקחים בבית אשר יועד לשהייתה במתווה שהציעה השופטת ברון, וביקשה להשתחרר שחרור מלא, ולמצער באותם תנאים שנקבעו לנאשמים הנוספים באותה עת, דהיינו מעצר בית ללא פיקוח. בקשות אלה נדחו (בש"פ 317/19 אשר ניתן ב-20.1.2019).

10. הארכת המעצר האחרונה שהתבקשה בעניינה של העוררת נדונה על ידי כבוד השופט דוד מינץ, אשר נתן את החלטתו ב-4.3.2019 (בש"פ 1394/19, להלן: "החלטת השופט מינץ"). השופט מינץ האריך אומנם את המעצר ב-150 יום נוספים, החל מ-1.3.2019, ואולם בשים לב לחלוף הזמן, ולכך שדבר לא נשתנה בסטטוס המעצר של העוררת, ביקש להגמיש ולהקל על המתווה שקבעה השופטת ברון לשחרורה של העוררת למעצר בפיקוח אלקטרוני (ראו פסקה



4 להחלטת השופט מינץ). בהתאם התבקש בית המשפט המחוזי לדון במתווה שהציעה השופטת ברוינר עם השינויים שהוכנסו בו, וזאת לאחר שיוכן תסקיר משלים. תסקיר כאמור הוכן, ואולם כפי שציין בית המשפט המחוזי בדיון שנערך ביום 27.3.2019, הוא אינו מאפשר מעצר בפיקוח אלקטרוני, משום שעל פי האמור בו לא הוצע מערך פיקוחי מתאים. הדין לגופו של עניין נדחה לבקשת הסנגור הממונה, ונקבע ליום 16.4.2019 - הוא מועד ההחלטה נושא ערר זה.

דין והכרעה

11. הערר שלפני מופנה כאמור נגד החלטתו של השופט היימן בדיון שהתקיים ביום 16.4.2019, והוא כולל שני ראשים: האחד עניינו סירובו של בית המשפט קמא לדון לגופה בבקשה שהגישה העוררת; השני בהחלטתו לדחות את הדין בבקשה לשחרור לחלופת מעצר לפרק זמן של כחודשיים (תחילה עד ליום 17.6.2019, ואחר כך, לבקשת הסנגור להקדמת הדיון, עד ליום 30.5.2019). סבורני כי יש ממש בערר משני הטעמים, ובוודאי בהצטברותם, ואבהיר בקצרה את טעמי.

12. ביום 15.4.2019 הגישה העוררת בעצמה לבית המשפט המחוזי מסמך שכותרתו "עיקרי טיעון מטעם המבקשת". במסמך זה ציינה כי הגישה בקשה לשחרר את עו"ד גיל פרידמן מייצוגה מטעם הסנגוריה הציבורית, וכי היא מבקשת להציג את עיקרי טיעונה לקראת הדיון ב-16.4.2019, בו אמורים היו להיבחן התנאים לשחרורה לחלופת מעצר בהתאם להחלטת השופט מינץ. עוד באותו יום קיבל השופט היימן החלטה בפתקית לפיה המבקשת מיוצגת על ידי הסנגוריה הציבורית, ולפיכך עליה להגיש את הבקשות באמצעות בא כוחה (בקשת רשות ערר שהוגשה ביחס להחלטה זו נדחתה ביום 18.4.2019. בש"פ 2829/19).

ביום 16.4.2019 במעמד הדיון, בו לא נכחה העוררת על פי בקשתה, אומנם ביקש הסנגור הממונה לדחות את הדיון עד לאחר ה-28.4.2019, המועד שנקבע לדיון בשאלת הייצוג, אולם ציין בצד זאת כי הוא מבקש מבית המשפט לשקול לקבל את עיקרי הטענות ששלחה העוררת לבית המשפט. בית המשפט קמא דחה בקשה זו בלאקוניות, תוך שהוא מציין "באשר לבקשת הסנגור לקבל עיקרי טיעון שהעבירה המשיבה ישירות לתיק בית המשפט באמצעות מערכת נט המשפט. מצאתי לציין כי קראתי עיקרי הטענות ונתתי החלטה בעניין זה ואין לי על כך להוסיף דבר".

ואולם התייחסות זו של בית המשפט מעוררת קושי ניכר, שכן הנימוק שניתן להתעלמות מהאמור במסמך שהגישה המבקשת בהחלטה מיום 15.4.2019 היה "על המבקשת להגיש בקשותיה באמצעות בא כוחה". לפיכך, משביקש הסנגור הממונה במעמד הדיון ב-16.4.2019 כי בית המשפט ייתן דעתו לאמור במסמך, אין זה ברור מדוע נמנע בית המשפט מלעשות כן, ובוודאי שלא ניתן היה לפטור את העניין בהפניה להנמקה שניתנה ב-15.4.2019.

13. זאת ועוד, בנסיבותיו המיוחדות של תיק זה, ובשים לב להתמשכות ההליכים, היה מקום לקיים דיון בחלופת המעצר בהקדם האפשרי, ולא לדחות את קיום הדיון בחודשיים תמימים. העוררת מצויה במעצר מאחורי סורג ובריה מזה למעלה משנתיים וחודשיים, בגין עבירות שאומנם אין להקל ראש בחומרתן, ואולם אינן מצויות במדרג העליון של החומרה, ואינן מצדיקות מעצר כה ממושך. בית המשפט העליון כבר הביע מספר פעמים את העמדה כי לאור התמשכות ההליכים בעניינה של העוררת יש מקום לאפשר שחרורה ממעצר מאחורי סורג ובריה (החלטה בדבר מעצר בפיקוח אלקטרוני ניתנה כמובהר כבר ביום 24.7.2018). למרות זאת, מצויה העוררת עדיין במעצר, משום שלטענתה אין היא יכולה לעמוד בתנאי השחרור שנקבעו לה בשעתו. כאמור, ביום 1.3.2019 קבע השופט מינץ, כי "יש למצוא פתרון



למצב שנוצר כאשר חלפו כאמור למעלה מ-7 חודשים מאז ניתנה ההחלטה לשנות את תנאי המעצר, והורה כי על בית המשפט המחוזי לבחון אפשרות השמטה של המשיבה במעצר בפיקוח אלקטרוני תוך הקלה מסויימת בתנאים שנקבעו בהחלטת השופטת ברון. לאור הנחיות אלה, היה על בית המשפט המחוזי לקיים דיון בהקדם האפשרי בבקשה לשחרור לחלופת מעצר, מתוך שאיפה למצוא פתרון פרקטי שימנע את התמשכות המעצר, תוך שמירה על האינטרס הציבורי. דחיית הדיון בשחרור לחלופת מעצר בחודשים תמימים, כך שהוא יתקיים למעלה משלושה חודשים לאחר המועד בו ניתנה הנחיית בית המשפט העליון, היא בלתי סבירה בעליל. לא זו אף זו, הדיון בשחרורה של העוררת לחלופת מעצר אינו יכול להידחות עד לאחר הסדרת הסוגיות הכרוכות בייצוגה, במיוחד כאשר הסנגור הממונה ביקש מבית המשפט לבחון את עיקרי הטענות שהגישה העוררת (ויוזכר, כי הסנגור הממונה ביקש במעמד הדיון כי הדחייה לא תהיה למועד כה מאוחר, ואולם בית המשפט דחה בקשה זאת לאור אילוצי יומנו, ורק לאחר בקשה נוספת בכתב נאות להקדים קמעה את הדיון ל-30.5.2019).

14. צודקת אם כך העוררת כי יש לקיים דיון בעניין שחרורה לחלופת מעצר לאלתר, ולא ניתן לקבל החלטה הדוחה את העיון בנושא עד לאחר שיוסדר עניין ייצוגה. לפיכך, הערר שהגישה, ואשר מאחוריו עמד גם בא כוחה בדיון שהתקיים, מוצדק. מהו הסעד שראוי לפסוק בעקבות מסקנה זו?

15. המשיבה טענה, ובצדק, כי הסעד המקובל במקרים מסוג זה הוא החזרת הדיון לבית המשפט המחוזי, תוך הנחיה לקיים דיון בלוח זמנים קצר. ואולם, במקרה זה מצאתי לנכון שלא לעשות כן, וזאת בעיקר משילוב של שני טעמים: ראשית, התמשכות מעצרה של העוררת, הן בשים לב לטיב האישומים נגדה, והן בשים לב לכך ששני המעורבים האחרים בפרשה שוחררו זה מכבר, מחייב דיון מהיר ויעיל בבקשתה לשחררה לחלופת מעצר; שנית, כפי שיובהר להלן, מתסקיר שירות המבחן שהוגש בינתיים, מתברר כי ההנחיות שניתנו על ידי בית משפט זה בעבר אינן ישימות. לפיכך נדרש לשקול מחדש את החלופות, ולשם כך אין מנוס מקבלת החלטה בבית משפט זה (שהרי בית המשפט המחוזי אינו יכול לסטות מההנחיות שניתנו בעבר על ידי בית המשפט העליון).

16. לפיכך הגעתי למסקנה כי יש מקום ששאלת שחרורה של העוררת לחלופת מעצר תבחן על ידי לגופו, וזאת חלף החזרת הדיון לבית המשפט המחוזי. לבחינה זו אגש עתה.

17. ההחלטות שניתנו על ידי בית משפט זה בעבר, וכוונתי בעיקר להחלטת השופטת ברון ולהחלטת השופט מינץ, הניחו כי קיימת חלופה לשחרר את המבקשת למעצר בפיקוח אלקטרוני. ואולם, תסקיר שירות המבחן שהוגש ביום 20.3.2019 טרף את הקלפים בעניין זה. מתברר כי בניגוד למצגים הקודמים שניתנו בעניין המפקחים לבית המשפט, אין באפשרותה של העוררת להעמיד מערך פיקוח אנושי, אשר ילווה אותה במקום מעצר הבית היחיד שבאפשרותה להציע, הבית בו מתגורר בן זוגה בבת ים. הקושי בעניין זה הוא כפול: ראשית, מעצר הבית אמור להתבצע בדירה קטנה מאד, ונוכחות אדם נוסף בה היא בעייתית; שנית, לא עלה בידי העוררת להציע מפקחים היכולים להיות עמה בצמוד במקום מעצר הבית, למעט בן זוגה (שאינו מפקח ראוי לשיטת המשיבה). זאת ועוד, שני הצדדים התנגדו לאפשרות של שחרור לפיקוח אלקטרוני בהעדר פיקוח אנושי: העוררת מאחר שהיא סבורה שאין צורך בפיקוח כזה, בשים לב לכך שהדבר לא נדרש מהנאשמים הנוספים עת שוחררו למעצר בית, ולעובדה שהיא שהתה במעצר מאחורי סוגר וברח תקופה ארוכה, במהלכה עברה גם טיפול שיקומי; המשיבה לאור העמדה העקרונית כי פיקוח אלקטרוני הוא אמצעי התומך בפיקוח אנושי, ולא אמצעי העומד בפני עצמו (וראו בש"פ 5285/15 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 10 (10.8.2015)).



18. במצב הדברים שנוצר, נראה כי החלופה של מעצר בפיקוח אלקטרוני אינה עומדת עוד על הפרק בעניינה של העוררת. לפיכך, אין מנוס מבחינה חוזרת של השאלה האם יש לשחרר את העוררת לחלופת מעצר שאינה מעצר בפיקוח אלקטרוני. לאחר ששמעתי את טיעוני הצדדים בעניין זה, הגעתי למסקנה כי בשים לב לשיקולים שיפורטו להלן, החלופה של הותרת העוררת במעצר מאחורי סורג ובריה עד לתום משפטה אינה ראויה, אלא יש לשחררה לחלופת מעצר שתפורט בהמשך הדברים. להלן עיקרי טעמי:

א. השיקול המרכזי אותו יש להעמיד לנגד עינינו בבואנו לבחון את החלופות במקרה דנן, הוא התמשכות מעצרה של העוררת, והתמשכות ההליכים בעניינה. כפי שכבר צוין לעיל, העוררת עצורה מזה כשנתיים וחודשיים, וזהו בוודאי זמן חריג בשים לב לטיב העבירות בהן היא נאשמת. לכך יש להוסיף כי ההליכים הפליליים בעניינה של העוררת ושני הנאשמים הנוספים צפויים להימשך עוד זמן רב. עד כה התקיימו בתיק העיקרי 8 ישיבות הוכחות, ואולם שמיעת התיק נעצרה בגלל הקשיים בסוגיית הייצוג. נכון להיום קבועים עוד 38 ימי הוכחות, בין החודשים ספטמבר 2019 ליולי 2020. המסקנה מהאמור היא שככל שלא יתאפשר שחרורה של העוררת לחלופת מעצר, היא צפויה לשבת במעצר מאחורי סורג ובריה חודשים ואף שנים נוספות.

ב. שיקול משמעותי נוסף שיש להביא בחשבון הוא ששני הנאשמים הנוספים בפרשה שוחררו לחלופת מעצר עוד בשלהי שנת 2017, דהיינו לפני כשנה וחצי, ובמהלך הזמן הוקלו משמעותית תנאי השחרור לחלופת מעצר שנקבעו להם. העוררת לעומתם שהתה בכל התקופה האמורה מאחורי סורג ובריה. ודוק, הטעם המרכזי לאבחנה שנוצרה בין הנאשמים אינו שחומרת העבירות המיוחסות לעוררת, או שרמת המסוכנות הנשקפת ממנה, עולה משמעותית על חומרת העבירות והמסוכנות המיוחסות לנאשמים הנוספים. עמדה על כך השופטת ברון, אשר ציינה בהחלטתה מיום 24.7.2018, את הדברים הבאים:

עוד ייאמר כי בית המשפט המחוזי סבר כבר בהחלטת המעצר כי אין מקום להבחין בין שלושת הנאשמים בפרשה בהתייחס לרמת מסוכנותם, ואני שותפה למסקנה זו בכל הנוגע לעילת המעצר; דעתי שונה ביחס לקביעתו המאוחרת של בית המשפט שלפיה היקף או אופי העבירות המיוחסות לעוררת מצדיקים הבחנה בינה לבין הנאשמים הנוספים עד כדי חריצת דינה למעצר ממושך מאחורי סורג ובריה ושחרורם של שותפיה לכתב האישום למעצר בית. אמנם לעוררת מיוחסות עבירות נוספות של זיוף וקבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות בגין אישום נפרד בכתב האישום שנוגע רק לה, אולם בנסיבות העניין לא התרשמתי כי יש בכך כדי להשפיע באופן ממשי על מידת המסוכנות הנשקפת ממנה אל מול מסוכנותם של הנאשמים הנוספים (פסקה 16 להחלטת השופטת ברון).

ואם צורם היה בשעתו הפער בין הנאשמים, הרי שהוא צורם ביתר שאת עתה, ויהפוך לזועק אם העוררת תיוותר במעצר עד תום משפטם המשותף.

ויובהר, כטענת המשיבה, לא ניתן להתעלם מכך שבין העוררת לבין הנאשמים האחרים קיים שוני רלוונטי. גם על כך עמדה השופטת ברון, בציינה את הדברים הבאים:



הבדל משמעותי אכן קיים בין העוררת לבין הנאשמים הנוספים - במובן זה שתסקירי המבחן שניתנו ביחס לעוררת מגלים מאפיינים אישיותיים ואחרים מורכבים במיוחד, וכן העלו ספק ביחס ליכולת המפקחים שהוצעו למלא אחר המשימה, בעיקר בהיבט של הסמכותיות כלפיה (פסקה 16 להחלטת השופטת ברון).

הבדל זה הצדיק בשעתו את הדרישה שהוצבה למעצר בפיקוח אלקטרוני. ואולם, משהתברר עתה כי חלופה זו אינה מעשית, לא ניתן לבטל ולהתעלם מהפער שנוצר בין הנאשמים, שכאמור דרגת החומרה המיוחסת למעשיהם, והמסוכנות הנשקפת מהם, אינה שונה באופן משמעותי.

ג. שיקול משמעותי נוסף שראוי להזכיר נוגע לטיב המסוכנות הנשקפת מהעוררת. התרשמותי היא כי העוררת עברה כברת דרך, וכי היא מפגינה כיום טוב יותר את הצורך לעמוד בתנאי השחרור לחלופת מעצר שיקבעו לה. זאת ועוד, תקופת שהייתה של העוררת במעצר מהווה גורם מרתיע מבחינתה. מעבר לשיקולים הללו, יש להביא בחשבון שהעבירות המיוחסות לעוררת בוצעו, רובן ככולן, באמצעות המרשתת (רשת האינטרנט). על כן היכולת לבצען אינה תלויה במקום בו נמצאת העוררת מבחינה פיזית, אלא בנגישות שיש לה לרשת האינטרנט. ספק בעיני אם ניתן למנוע מאדם בימינו באופן הרמטי גישה לרשת האינטרנט, ומכל מקום אמצעי הפיקוח המיועדים להבטיח הימצאות במקום פיסי נתון, ובכלל זה איזוק אלקטרוני ופיקוח אנושי, הם בעלי תועלת מוגבלת בהקשר זה. השילוב שבין האיסור שיוטל על העוררת לעשות שימוש ברשת האינטרנט (למעט לצורך גישה למאגרים משפטיים, להם העוררת נדרשת לשם הכנת הגנתה), ידיעתה כי רשויות אכיפת החוק עלולות לאתר ולנטר פעילות מפרה מצידה, וההרתעה שנוצרה בעקבות מעצרה הממושך מהווים לעת הזו גורמים המפחיתים משמעותית את מסוכנותה של העוררת. אם מצרפים לכך את העובדה שהעבירות המיוחסות לעוררת אינן ברמת החומרה הגבוהה ביותר, הרי שסבורני כי מדובר ברמת סיכון שאינה מצדיקה את המשך החזקת העוררת מאחורי סורג ובריח.

ד. עניין אחרון אותו אזכיר הוא מצבה הנפשי והחומרי של העוררת. קשה שלא להתרשם כי העובדה שהעוררת נמצאת במעצר תקופה כה ארוכה, במה שנתפס על ידה כעוול מתמשך, גורמת לה סבל ניכר, מקצינה את עמדותיה ומקשה על ניהול ההליכים בעניינה. עמד על כך הסנגור הממונה, אשר ציין בדיון כי מעצרה של העוררת "מוסיף מימד לחץ", והעריך כי אם העוררת "תהיה בחוץ ירד פה לחץ". בנוסף, על פי הנמסר לי גם מצבה הכלכלי של העוררת הוא בכי רע, והיא אף פתחה בהליך פשיטת רגל במהלך תקופת מעצרה (פש"ר (מחוזי ת"א) 35837-12-17).

19. בהינתן השיקולים האמורים, הגעתי למסקנה כי בעת הזו יש מקום לשחרר את העוררת לחלופת מעצר בהתאם לתנאים המפורטים להלן:

א. העוררת תמצא במעצר בית מלא, במשך כל שעות היום והלילה, בבית בו מתגורר בן זוגה, מר משה שלם, בבת ים (להלן: "מקום מעצר הבית"). מובהר בזאת כי אין דרישה לפיקוח על העוררת במקום מעצר הבית.

ב. במקום מעצר הבית לא תהיה כל גישה לרשת האינטרנט, לא באמצעות מחשב ולא באמצעות מכשיר אלקטרוני אחר (ובכלל זה מכשיר נייד). אין מניעה שבמקום מעצר הבית יהיה מחשב נייד שאינו מחובר לרשת האינטרנט.



ג. העוררת תהיה רשאית לצאת ממקום מעצר הבית לחלונות התאוררות, ובלבד שמשך היציאות לא יעלה על 4 שעות ביום, וכי במהלך כל יציאה יתלווה לעוררת בן מר משה שלם או מפקח אחר שיאושר על ידי בית המשפט המחוזי.

ד. העוררת לא תעשה כל שימוש ברשת האינטרנט, לא ממקום מעצר הבית ולא מכל מקום אחר, לא במישרין ולא באמצעות אחר. למרות האמור לעיל, העוררת תהיה רשאית לבצע חיפוש במאגרים משפטיים מכוונים, ובלבד שדרך הגישה למאגרים אלה תאושר מראש על ידי המשיבה, או על ידי בית המשפט. כן תהיה העוררת רשאית לערוך חיפוש ברשת האינטרנט באמצעות עורך דינה, או מפקח אחר שיאושר על ידי בית המשפט לעניין זה. מובהר בזאת לעוררת ולמסייע בידה כי במסגרת החיפוש הללו מותר לעוררת להוריד כל מידע אך אסור לה להעלות מידע לרשת האינטרנט.

ה. ניתן בזה צו פיקוח מעצר למשך 6 חודשים.

ו. העוררת תחתום על התחייבות עצמית להבטחת עמידתה בתנאי השחרור לחלופת מעצר בסכום של 50,000 ש"ח.

ז. מר משה שלם, וכן כל מפקח אחר שיאושר על ידי בית המשפט, יחתמו על ערבות צד ג' לעמידת העוררת בתנאי השחרור בסכום של 25,000 ש"ח.

ח. העוררת תפקיד בקופת בית המשפט פיקדון בסכום של 10,000 ש"ח לעמידה בתנאי השחרור לחלופת מעצר.

20. מובהר בזאת כי החתימה על ההתחייבות וערבות צד ג' והפקדת הפיקדון יעשו בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, ויהוו תנאי מקדים לשחרור לחלופת מעצר. פקודת שחרור תוצא על ידי בית המשפט המחוזי לאחר התקיימות התנאים המפורטים בפסקה 19 לעיל.

ניתנה היום, כ"ז בניסן התשע"ט (2.5.2019).

ש ו פ ט